

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/23/2015
Identifikačné číslo spisu: 5714010357
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5714010357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 19. mája 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného W. A., pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 20. augusta 2014, sp. zn. 2 To/60/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného W.A. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin z 3. júna 2014, sp. zn. 3T/39/2014, bol obvinený W.A. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 16. januára 2014 v čase od 17.30 hod. do 18.00 hod., v kuchyni bytu č. XX v P. na A. D. XXX, okres C., pod vplyvom alkoholu začal vulgárne nadávať svojej družke E. L., nar. XX.XX.XXXX, pričom jej viackrát zopakoval, že ju zabije, ona ho upozornila, že ak sa jej neprestane vyhrážať, že zavolá políciu, nakoľko sa ho veľmi bojí, a keď chcela zavolať políciu, tak ju W.A. odstrčil do kúta so slovami, že ak zavolá políciu, tak to neprežije a zabije ju, E. L. sa opakovane snažila opustiť kuchyňu a privolať políciu, W.A. ju neustále odtlačal rukami do kúta, potom zobral stoličku, ktorou sa na E. L. zahnal, ale neudrel ju, zobral zo šuflíka kuchynskej linky nože, ktoré hodil smerom k E. L., ale nezasiahol ju, následne sa E. L. podarilo dostať aspoň do chodby bytu, kde ju W.A. chytil za plecía a pritlačil o vešiakovú stenu v chodbe so slovami, že ak privolá políciu, tak to neprežije a zabije ju, potom dovolil E. L. odísť na toaletu, odkiaľ sa jej podarilo poslať synovi C. L., nar. XX. D. XXXX sms s textom, že sa jej druh vyhráža zabitím a ona si nemá ako privolať políciu, následne prišla na miesto hliadka policie privolaná práve C. L..

Prvostupňový súd obvinenému uložil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s použitím § 74 ods. 1 Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Krajský súd v Žiline rozhodujúc o odvolaní obvineného W.A. proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa uznesením z 20. augusta 2014, sp. zn. 2 To/60/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Žiline podal obvinený W.A. prostredníctvom obhajkyne dňa 25. februára 2015 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. obvinený uviedol, že v jeho trestnej veci nebola dodržaná zo strany orgánov činných v trestnom konaní povinnosť doručovať stranám trestného konania písomnosti obsahujúce informácie o úkonoch vo veci. Tvrdil, že ako obvinený nebol upovedomený o termíne oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania, a to v rozpore s § 34 ods. 4 Tr. por. Poukázal pritom na prehlásenie, ktoré mu dal podpísať vyšetrovateľ pri výsluchu dňa 17. januára 2014, v ktorom sa uvádza: „Taktiež po poučení v zmysle § 208 ods. 1 Tr. por. vyhlasujem, že nežiadam byť vyrozumieť o skončení vyšetrovania.“ Uvedené prehlásenie nemohlo podľa názoru obvineného zbaviť vyšetrovateľa povinnosti riadne upovedomiť osobu obvineného o termíne úkonu. Obvinený mal byť o termíne úkonu včas a riadne upovedomený v súlade s čl. 154c ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane práv a základných slobôd.

Obvinený zároveň videl zásadné porušenie práva na obhajobu v tom, že na verejnom zasadnutí konanom dňa 20. augusta 2014 na Krajskom súde v Žiline bol prítomný ustanovený obhajca obvineného JUDr. Mário Buksa, čím podľa názoru obvineného krajský súd znemožnil výkon obhajoby jeho zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Vánča. V tejto súvislosti poukazuje aj na stanovisko Ústavného súdu Českej republiky (R 87/1996 Usn.) a Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 3 Tdo 58/2007.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený v podanom dovolaní uviedol, že súdy prvého a aj druhého stupňa nesprávne právne posúdili zistený skutok, ktorý kvalifikovali ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., spáchaný v zmysle § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na chránenej - blízkej osobe. Podľa názoru obvineného súdy z hľadiska naplnenia pojmu „blízka osoba“ neskúmali konkrétny vzťah medzi ním a poškodenou E. L.. Poukázal pritom na skutočnosť, že s poškodenou síce býval v jednom byte, ale výlučne z toho dôvodu, že poškodená na základe Zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávala osobnú asistenciu ako osobná asistentka podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a nie preto, že by k nej mal nejaký bližší citový vzťah.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby mu dovolací súd prerušil výkon trestu odňatia slobody až do rozhodnutia o dovolaní. Zároveň navrhol, aby dovolací súd v súlade s § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por. a taktiež porušenie § 2 ods. 9 a ods. 14 Tr. por. nedodržaním práva na obhajobu a zásadu rovnosti zbraní. Tiež navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa a v zmysle § 389 ods. 1 Tr. por. vrátil predmetnú trestnú vec do prípravného konania.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Martin vo vyjadrení k podanému dovolaniu obvineného uviedla, že v rámci trestného stíhania boli, za účelom náležitého objasnenia skutkového stavu veci, vykonané dôkazy v dostatočnom rozsahu, tieto považuje za zákonné a právnu kvalifikáciu za správnu. Právo na obhajobu obvineného W.A. zásadným spôsobom porušené nebolo, obvinený mal v prípravnom konaní ustanoveného obhajcu JUDr. Jozefa Pliešovského, prostredníctvom ktorého uplatňoval svoje práva, v konaní pred súdom riadne vypovedal za prítomnosti obhajcu JUDr. Mária Buksu, ktorý bol obvinenému

W.A. ustanovený konajúcim súdom po tom, ako súd oslobodil JUDr. Jozefa Pliešovského od povinnosti obhajovania. Celé hlavné pojednávanie sa konalo v prítomnosti obvineného, čím bolo zachované jeho právo na kontradiktórne konanie.

Prokurátorka považovala rozhodnutia Okresného súdu Martin ako aj Krajského súdu v Žiline za spravodlivé a zákonné a navrhla dovolanie obvineného W.A. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Martin zo dňa 18. januára 2014, pod sp. zn. Tp/2/2014, bol obvinenému postupom podľa § 40 ods. 1 Tr. por. ustanovený obhajca JUDr. Jozef Pliešovský. Ustanovený obhajca dňa 10. apríla 2014 požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania obvineného W.A. z dôvodu, že obvinený si nepraje, aby ho ďalej obhajoval. Konajúci súd oslobodil ustanoveného obhajcu JUDr. Jozefa Pliešovského od povinnosti obhajovania a zároveň ustanovil obvinenému obhajcu JUDr. Mária Buksu. Obvinený na verejnom zasadnutí konanom dňa 20. augusta 2014 na Krajskom súde v Žiline trval aj na prítomnosti JUDr. Jozefa Vanča, ktorého si zvolil ako svojho obhajcu deň pred verejným zasadnutím, t. j. 19. augusta 2014. Obvinenému bola umožnená krátka porada s obhajcom JUDr. Jozefom Vančom a verejné zasadnutie bolo vykonané za prítomnosti ustanoveného obhajcu JUDr. Mária Buksu ako aj zvoleného obhajcu JUDr. Jozefa Vanča.

Na základe uvedeného najvyšší súd nezistil porušenie práva na obhajobu obvineného W.A., keďže v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, bol obvinený zastúpený ustanoveným obhajcom, a na verejnom zasadnutí aj zvoleným obhajcom, ktorí boli prítomní pri vykonávaní všetkých dôležitých úkonov trestného konania tak, aby si obvinený mohol v súlade so zákonom uplatniť všetky svoje práva, najmä právo na obhajobu.

So zreteľom na § 371 ods. 3, veta prvá Tr. por., podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti, na dovolaciu námietku týkajúcu sa vzdania práva byť vyrozumený o skončení vyšetrovania obvineným, v dôsledku čoho vyšetrovateľ obvineného neupovedomil o skončení vyšetrovania, dovolací súd vôbec neprihliadol, pretože obvinený ju uplatnil až v dovolacom konaní.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a sice, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený W.A. v podanom dovolaní namietal, že by svojim konaním naplnil znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. lebo skutok nespáchal na chránenej osobe. Vo svojom dovolaní tvrdil, že poškodená E. L. nespadá do okruhu blízkych osôb podľa § 127 ods. 4 Tr. zák. V tejto súvislosti je však nutné uviesť, že určitý okruh osôb požíva v § 127 ods. 5 Tr. zák. dôslednejšiu ochranu pri taxatívne určených trestných činoch. Trestný čin vydierania podľa § 189 Tr. zák. je jedným z trestných činov uvedených v tomto ustanovení a z tohto dôvodu je nutné posudzovať, či poškodená E. L. spadá do okruhu blízkych osôb podľa § 127 ods. 5 Tr. zák. a nie podľa § 127 ods. 4 Tr. zák. Podľa § 127 ods. 5 Trestného zákona sa blízkou osobou na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.2 alebo nebezpečného prenasledovania podľa § 360a rozumie aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti. Skutočnosť, že poškodená E. L. bola v čase spáchania skutku družkou obvineného vyplýva z výpovede samotného obvineného, ako aj z výpovedí poškodenej E. L., svedka C. J. a svedka P. E. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 6. mája 2014 na Okresnom súde Martin. Na základe týchto výpovedí ustálil uvedené postavenie poškodenej E. L. vo výroku rozsudku i prvostupňový súd.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., preto dovolanie obvineného W.A. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.